

Skatteutskottets betänkande 2022/23:SkU7

Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i mervärdesskattelagen.

Regeringens förslag innebär att mervärdesskatten för reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne höjs från 6 procent till 12 procent. Förslaget syftar till att öka enhetligheten i mervärdesskattesystemet. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2023.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns en reservation (V, MP) och två särskilda yttranden (S, C). Ledamöterna från Socialdemokraterna och Centerpartiet avstår från ställningstagande vad gäller höjd mervärdesskatt på vissa reparationer och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2022/23:35 Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer.

Två yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer	5
Reservation	8
Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer (V, MP)	8
Särskilda yttranden	9
1. Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer (S)	9
2. Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer (C).....	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
Följdmotionerna	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:35 och avslår motionerna 2022/23:2308 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) och 2022/23:2312 av Marielle Lahti m.fl. (MP).

Reservation (V, MP)

Stockholm den 16 februari 2023

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S)*, Per Söderlund (SD), Boriána Åberg (M), Hanna Westerén (S)*, Eric Westroth (SD), Fredrik Ahlstedt (M), Ida Ekeröth Clausson (S)*, David Lång (SD), Mathias Tegnér (S)*, Marie Nicholson (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Helena Lindahl (C)*, Bo Broman (SD), Cecilia Rönn (L), Sofie Eriksson (S)* och Marielle Lahti (MP).

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2022/23:35 Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Två följdmotioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att mervärdesskatten för reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne höjs från 6 procent till 12 procent. Förslaget syftar till att öka enhetligheten i mervärdesskattesystemet. Förslaget medför ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 april 2023.

Utskottets överväganden

Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i mervärdesskattelagen som innebär att mervärdesskattesatsen på reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne höjs från 6 procent till 12 procent. Därmed avslår riksdagen motionsyrkanden om avslag på regeringens förslag.

Jämför reservationen (V, MP) och särskilt yttrande 1 (S) och 2 (C).

Bakgrund och gällande rätt

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 12.14) gjorde regeringen bedömningen att mervärdesskatten på reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne bör höjas från 6 procent till 12 procent fr.o.m. den 1 april 2023.

Skattesatser på mervärdesskatteområdet regleras av rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (mervärdesskattedirektivet). Av artiklarna 96 och 97 i mervärdesskattedirektivet framgår att medlemsstaterna ska tillämpa en normalskattesats på lägst 15 procent. Vidare framgår av artikel 98.1 i mervärdesskattedirektivet att medlemsstaterna får tillämpa högst två reducerade skattesatser. De reducerade skattesatserna får inte understiga 5 procent och får endast tillämpas på de varor och tjänster som framgår av bilaga III till mervärdesskattedirektivet.

Av punkt 19 i bilaga III till mervärdesskattedirektivet framgår att en reducerad skattesats får tillämpas på tillhandahållande av reparationstjänster av hushållsapparater, skor och lädervaror, kläder och hushållslinne (inbegripet lagning och ändring). Vidare framgår av punkt 25 i bilaga III till mervärdesskattedirektivet att en reducerad skattesats får tillämpas på leverans av cyklar, inbegripet elcyklar, samt uthyrning och reparation av sådana cyklar.

De skattesatser som tillämpas i Sverige framgår av 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200), förkortad ML. Normalskattesatsen är 25 procent. Dessutom tillämpas två reducerade skattesatser på 6 procent respektive 12 procent. Reparationer av cyklar med tramp- eller vevanordning, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne beskattas med 6 procent (7 kap. 1 § tredje stycket 13 ML).

En reducerad skattesats på dessa reparationer har tillämpats sedan den 1 januari 2017 då skattesatsen sänktes från 25 procent till 12 procent (se prop. 2016/17:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor

avsnitt 6.25, bet. 2016/17:FiU1, rskr. 2016/17:49). En ytterligare sänkning av skattesatsen från 12 procent till 6 procent gjordes den 1 juli 2022 (se prop. 2021/22:96, bet. 2021/22:SkU23, rskr. 2021/22:267).

Propositionen

I propositionen Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer föreslår regeringen att mervärdesskatten för reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne höjs från 6 procent till 12 procent.

Regeringen anför att mervärdesskatten är en effektiv skatt och att den bör värnas som intäktskälla för staten. Regeringen anser därför att utgångspunkten bör vara enhetlig mervärdesskatt och tillämpning av normalskattesatsen, 25 procent. Vidare anser regeringen att en höjning av mervärdesskattesatsen för reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne från 6 procent till 12 procent ökar enhetligheten i mervärdesskattesystemet. Om mervärdesskattesatsen höjs från 6 procent till 12 procent för dessa reparations-tjänster blir skillnaden i skatteuttag mindre mellan dessa reparationstjänster och övriga reparationstjänster som omfattas av normalskattesatsen 25 procent. Skillnaden i skatteuttag blir också mindre mellan dessa tjänster och andra varor och tjänster som omfattas av normalskattesatsen. Regeringen anser att konkurrensneutraliteten därmed förbättras mellan olika branscher.

Regeringen anser att det är viktigt med långsiktiga och stabila villkor för företagen, men att det ändå finns goda skäl för att se över beskattningen av de nu aktuella tjänsterna i syfte att öka enhetligheten.

Konsumentverket, Naturvårdsverket och Sveriges Skrädderiförbund m.fl. anser att förslaget styr bort från en mer cirkulär ekonomi. Regeringen menar dock att effekten är liten. Regeringen anser vidare att mervärdesskatten i grunden är en fiskal skatt och att användandet av mervärdesskatten som styrmedel går emot mervärdesskattens primära syfte.

När det gäller effekter för sysselsättningen anser regeringen att höjd mervärdesskatt i en sektor inte nödvändigtvis leder till färre arbetstillfällen för hela ekonomin, eftersom priserna för övriga tjänster samtidigt blir relativt lägre. Vidare anser regeringen att en minskad efterfrågan på dessa reparations-tjänster åtminstone delvis bör leda till en ökad efterfrågan på nyproducerade substitutvaror och därmed till en sysselsättningsökning i de fall tillverkningen sker i Sverige samt till en ökad sysselsättning i försäljningsledet av nyproducerade varor. Mot bakgrund av detta bedömer regeringen att den varaktiga sysselsättningen minskar, men att den förändringen blir liten.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 april 2023. Äldre bestämmelser föreslås fortfarande gälla i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:2308 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) föreslås att riksdagen avslår propositionen. Motionärerna anför bl.a. att klimat- och miljöområdet är ett sådant område där avsteg från principen om likformiga skatter kan vara motiverat. Styrmedel för en cirkulär ekonomi som ökar produkters livslängd och stärker reparierbarhet och återanvändbarhet är enligt motionärernas uppfattning centrala i strävan att minska förbrukningen av naturresurser. Motionärerna anför att även om sänkt mervärdesskattesats på vissa reparationer är en begränsad insats för denna färdriktning så är den värdefull i ett läge där våra klimatåtgärder, små som stora, måste intensifieras.

I kommittémotion 2022/23:2312 av Marielle Lahti m.fl. (MP) föreslås att riksdagen avslår propositionen. Motionärerna anför bl.a. att en övergång till ett mer hållbart samhälle och en hållbar ekonomi kräver att resurser används mer effektivt, och att gynna reparationstjänster är en viktig del i det arbetet. Motionärerna anför vidare att en höjning av mervärdesskatten i det nuvarande ekonomiska läget med en vikande konjunktur lägger sten på börda för många småföretag. Enligt motionärerna kan höjningen av mervärdesskatten även komma att påverka integrationen negativt i den utsträckning som de småföretag som drabbas av höjningen drivs av personer med utländsk bakgrund med en svag anknytning till arbetsmarknaden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att mervärdesskatten är en effektiv skatt som bör värnas som intäktskälla för staten och att utgångspunkten därför bör vara enhetlig mervärdesskatt och tillämpning av normalskattesatsen.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att effekten är liten när det gäller frågan om förslaget styr bort från en mer cirkulär ekonomi. Det som motionärerna anför förändrar inte utskottets bedömning att mervärdesskatten bör höjas i enlighet med förslaget.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionerna.

Reservation

Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer (V, MP)

av Ilona Szatmári Waldau (V) och Marielle Lahti (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:2308 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) och

2022/23:2312 av Marielle Lahti m.fl. (MP) samt

avslår proposition 2022/23:35.

Ställningstagande

Regeringen föreslår att mervärdesskatten för reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne höjs från 6 procent till 12 procent. Förslaget syftar till att öka enhetligheten i mervärdesskattesystemet.

Vi delar regeringens syn att det är önskvärt med ökad enhetlighet i skattesystemet, men anser att det kan finnas områden och skatter där avsteg från principen om likformiga skatter kan vara motiverat och att klimat- och miljöområdet är ett sådant. En övergång till ett mer hållbart samhälle och en hållbar ekonomi kräver att resurser används mer effektivt, och att gynna reparations-tjänster är en viktig del i det arbetet eftersom det är mer resurseffektivt att laga och reparera varor än att köpa nytt. Höjningen drabbar dessutom småföretag med redan begränsade marginaler. Även om sänkt mervärdesskattesats på vissa reparationer är en begränsad insats, anser vi att den är värdefull i ett läge där omställningen till en mer hållbar ekonomi måste intensifieras. Den föreslagna höjningen skickar helt fel signaler till svenskt näringsliv och till svenska konsumenter om att den nya regeringen inte prioriterar omställningen till en mer hållbar och cirkulär ekonomi.

Mot denna bakgrund anser vi att riksdagen bör avslå propositionen.

Särskilda yttranden

1. Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer (S)

Niklas Karlsson (S), Hanna Westerén (S), Ida Ekeroth Clausson (S), Mathias Tegnér (S) och Sofie Eriksson (S) anför:

Sverige står inför stora utmaningar. Lågkonjunkturen och den höga inflationen slår hårt mot svenska hushåll och kräver en välbalanserad och ansvarsfull ekonomisk politik. Samtidigt har vi att hantera en klimatomställning som behöver gå allt snabbare för att pressa ned utsläppen, men som samtidigt kan skapa nya gröna jobb och fler företag i Sverige.

En enig riksdag beslutade i maj 2022 att sänka mervärdesskatten på reparationer av bl.a. cyklar, skor och kläder (bet. 2021/22:SkU:23). Syftet var att fler konsumenter skulle uppmuntras att laga och ändra redan tillverkade varor. Den reducerade mervärdesskatten ansågs därmed kunna bidra till en mer hållbar användning av produkter och leda till steg mot en mer cirkulär ekonomi. Med tanke på det ekonomiska läget, med hushåll som är hårt pressade av hög inflation, stigande räntor och högre priser på bl.a. mat och el, anser Socialdemokraterna att billigare reparationer av redan inköpta varor har varit en lämplig åtgärd.

Högerregeringen och Sverigedemokraterna valde i sin budgetproposition för 2023 att återigen höja mervärdesskatten för reparationer av bl.a. cyklar, skor och kläder. Det är beklagligt. Det drabbar hushållen, småföretagen och den cirkulära ekonomin. Regeringen konstaterar därutöver i promemorian Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer att ”reparera en vara i stället för att köpa en ny innebär i många fall att en mindre mängd råvaror och mindre energi behöver tas i anspråk, att utsläppen av miljöskadliga ämnen blir lägre och att mängden avfall minskar”.

Mot bakgrund av detta, och med hänvisning till Socialdemokraternas budgetmotion för 2023, anser Socialdemokraterna att den reducerade mervärdesskatten på reparationer bör kvarstå. För att värna en ordnad och sammanhållen budgetprocess avstår vi emellertid från att delta i beslutet.

2. Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer (C)

Helena Lindahl (C) anför:

I maj 2022 fattade en enig riksdag beslut om att sänka momsens på reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne från 12 procent till 6 procent. Regeringen, tillsammans med Sverigedemokraterna, föreslår nu att den åter höjs till 12 procent, inte ens ett år efter att man var med om att fatta beslutet om sänkningen. Syftet med de genomförda momssänkningarna var att hålla nere priserna på reparationer och på så vis stimulera reparation av befintliga produkter i stället för att köpa nya. Majoriteten av de remissinstanser

som har yttrat sig om förslaget avstyrker också ändringen, bl.a. för att förslaget styr bort från en mer cirkulär ekonomi. Reparationsbranscherna har hittills heller inte tvingats till de prishöjningar som andra branscher lider av, men med allt högre elkostnader och räntor kommer även reparationsföretagen att tvingas till prishöjningar om momsen höjs.

Samtidigt befinner sig svenska hushåll i en pressad situation med stigande inflation och räntor som slår mot såväl boendekostnader som mat och konsumtion i allmänhet. Höjningen av momsen på reparationer som nu föreslås lägger på så sätt sten på börda i en redan ansträngd situation, både för hushåll och företag och för klimatet.

Mot bakgrund av detta anser Centerpartiet att den sänkta momssatsen på reparationer är en i grunden bra idé. I nuläget ser vi dock att det är viktigare att satsa på möjligheten till energieffektivisering för att få ned elkostnaderna. Detta görs bäst, med hänvisning till Centerpartiets budgetmotion för 2023, genom att bredda det gröna avdraget som hjälper fler att installera t.ex. värmepumpar. För att värna en ordnad och sammanhållen budgetprocess avstår jag emellertid från att delta i beslutet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2022/23:35 Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).

Följdmotionerna

2022/23:2308 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V):

Riksdagen avslår proposition 2022/23:35 Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer.

2022/23:2312 av Marielle Lahti m.fl. (MP):

Riksdagen avslår proposition 2022/23:35 Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.1 §²

Skatt enligt denna lag tas ut med 25 procent av beskattningsunderlaget om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Skatten tas ut med 12 procent av beskattningsunderlaget för

1. rumsuthyrning i hotellrörelse eller liknande verksamhet samt upplåtelse av campingplatser och motsvarande i campingverksamhet,

2. omsättning av sådana konstverk som avses i 9 a kap. 5 §, och som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo,

3. import av sådana konstverk, samlarföremål och antikviteter som avses i 9 a kap. 5–7 §§,

4. omsättning, unionsinternt förvärv och import av sådana livsmedel som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, med undantag för

a) annat vatten som avses i artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003, än sådant vatten som tappas på flaskor eller i behållare som är avsedda för försäljning, och

b) spritdrycker, vin och starköl, b) spritdrycker, vin och starköl,
och

5. omsättning av restaurang- och cateringtjänster, med undantag för den del av tjänsten som avser spritdrycker, vin och starköl.

5. omsättning av restaurang- och cateringtjänster, med undantag för den del av tjänsten som avser spritdrycker, vin och starköl, *och*

6. reparationer av cyklar med tramp- eller vevanordning, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne.

Skatten tas ut med 6 procent av beskattningsunderlaget för

1. omsättning, unionsinternt förvärv och import av följande varor, om inte annat följer av 3 kap. 13 och 14 §§, under förutsättning att varorna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam:

– böcker, broschyrer, häften och liknande alster, även i form av enstaka blad,

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2022:413.

- tidningar och tidskrifter,
 - bilderböcker, ritböcker och målarböcker för barn,
 - musiknoter, samt
 - kartor, inbegripet atlaser, vägkartor och topografiska kartor,
2. omsättning, unionsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 6, 7, 8 eller 11 samt annan omsättning än för egen verksamhet, unionsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 3 kap. 18 §, allt under förutsättning att programmen och katalogerna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam,
3. omsättning av radiotidningar samt omsättning, unionsinternt förvärv och import av kassettidningar, om inte annat följer av 3 kap. 17 §, och av kassetter eller något annat tekniskt medium som återger en uppläsning av innehållet i en vara som omfattas av 1,
4. omsättning, unionsinternt förvärv och import av en vara som genom teckenspråk, punktskrift eller annan sådan särskild metod gör skrift eller annan information tillgänglig särskilt för personer med läsnedsättning, om inte annat följer av 3 kap. 4 §,
5. omsättning av sådana produkter som avses i 1–4, om de
- a) tillhandahålls på elektronisk väg,
 - b) inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam, och
 - c) inte helt eller huvudsakligen består av rörlig bild eller hörbar musik,
6. tillträde till konserter, cirkus-, teater-, opera- eller balett-föreställningar eller andra jämförliga föreställningar,
7. tjänster som avses i 3 kap. 11 § 2 och 4 om verksamheten inte bedrivs av och inte heller fortlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,
8. tillträde till och förevisning av djurparker, förevisning av naturområden utanför tätort samt av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden,
9. upplåtelse eller överlåtelse av rättigheter som omfattas av 1, 4 eller 5 § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, dock inte när det är fråga om fotografier, reklamalster, system och program för automatisk databehandling eller film, videogram eller annan jämförlig upptagning som avser information,
10. upplåtelse eller överlåtelse av rättighet till ljud- eller bildupptagning av en utövande konstnärs framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk,
11. omsättning av tjänster inom idrottsområdet som anges i 3 kap. 11 a § första stycket och som inte undantas från skatteplikt enligt andra stycket samma paragraf,
11. omsättning av tjänster inom idrottsområdet som anges i 3 kap. 11 a § första stycket och som inte undantas från skatteplikt enligt andra stycket samma paragraf, *och*
12. personbefordran utom sådan befordran där resemomentet är av underordnad betydelse, *och*
12. personbefordran utom sådan befordran där resemomentet är av underordnad betydelse.
13. *reparationer av cyklar med tramp- eller vevanordning, skor, lädervaror, kläder och hushålls-linne.*
-

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2023.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.